1

DUŠAN JURKOVIČ:

PRÁCE LIDU NAŠEHO.

SLOWAKISCHE VOLKSARBEITEN.

LES OUVRAGES POPULAIRES DES SLOVAQUES.

ANT. SCHROLL & CO.
VÍDEŇ WIEN.
A S
Co

OBSAH 1. SEŠITU.

INHALT DES 1. HEFTES.

CONTENU DU 1. CAHIER.

TOHOTO DÍLA VYJPOU ČTYŘI SEŠITY DO ROKA, KAŽDÝ O 10 LISTECH. CELÉ DÍLO OBSAHOVATI BUDE ASI 20 SEŠITŮ. CENA SEŠITU K 7.—.

VON DIESEM WERKE WERDEN JÄHRLICH VIER HEFTE ERSCHEINEN, JEDES HEFT 10 BLÄTTER ENTHALTEND. DAS GANZE WERK WIRD ZIRKA 20 HEFTE UMFASSEN. PREIS PRO HEFT K 7.—.

L'OUVRAGE COMPLET COMPRENDRA 20 LIVRAISONS DONT CHACUNE SE COMPOSERA DE 10 PLANCHES. QUATRE LIVRAISONS PARAÎTRONT PAR AN. PRIX PAR LIVRAISON K 7.—.

1 Lfg. mit 80 Tafeln

DUŠAN JURKOVIČ.

PRÁCE LIDU NAŠEHO.

LIDOVÉ STAVBY, ZAŘÍZENÍ A VÝZDOBA OBYDLÍ,

DROBNÉ PRÁCE.

SLOWAKISCHE VOLKSARBEITEN.

VOLKSBAUTEN,
INTERIEURS UND HANDARBEITEN.

LES OUVRAGES POPULAIRES DES SLOVAQUES.

BÂTIMENTS POPULAIRES,
INTÉRIEURS, OUVRAGES MANUELS.

VÍDEŇ. · ANT. SCHROLL & Co. · WIEN.

TISKEM BEDŘICHA JASPERA VE VIDNI.

DRUCK VON FRIEDRICH JASPER IN WIEN.

do pozoruje vnímavěji snahy zrovna horečné, jak do utkvělých forem tradicí klassického umění jak starověkého tak renesančního vnésti by se dal kus života, jímž my sami žijeme, tomu jistě bude se zdáti jakousi kletbou ta naše příliš hloubavá znalosť života a jeho projevů uměleckých v dávných a méně dávných dobách.

Stal se už dnes všeobecným stesk, že vytrvalým a jednostranným studiem umění klassických zabředli jsme do jakéhosi bezživotného eklekticismu, který toliko kombinuje, ale při němž pravé jádro života, z něhož pramení každé silné umění, rozplývá se v nic.

Není třeba daleko pro příklady choditi. Rozhlédněme se jen kolem sebe. Jak je to všechno neorganické, nehluboké, povrchní! Vina je asi v tom, že pomíjena je ona base, na níž staví každé zdravé a silné umění.

Řekl bych, že je to pro nás zrovna mementem, abychom neztráceli té pravé podstaty našeho umění, máme-li k němu kdy dospěti, a pokud zub času neohlodá památky naší kultury, abychom navázali aspoň na to, co nám dochováno.

Neznám jiného východiště pro nás, má-li býti jednou naše umění organickým výronem národní svéráznosti, národního samobytu, leč hleděti zakotviti v tom, co lid náš už vypracoval a pokračovati v přerušeném vývoji jeho umění.

Proto odhodlal jsem se ke stálému vydávání přítomného díla, jež považuji za nutný důsledek dlouholetého studia lidového stavitelství a s ním spřízněného umění domácího na jedné a dnešní architektury na druhé straně. Chci jím vytvořit nejen dokument kulturně historický a národopisný, ale zejména ukázat na umělecký základ naší duše, ukázat, z kterého pramene měli bychom čerpat podněty pro své tvůrčí síly.

Vydávám zatím volné listy bez velkých slovných doprovodů i bez soustavného spořádání, abych každým sešitem hovořil co nejvšestranněji a nejzajímavěji. Soustavné zpracování celého materialu ponechávám si na konec, abych mohl každé slovo opřít o věc již hotovou a známou. Tam chci rozbírat všechny jednotlivosti, vytvořit z nich umělecké a krajové typy, tam chci říci své myšlenky a názory, jak mi je studium opatřilo.

Doufám, že obrazy tvorby našeho lidu, vytrysklé z hloubi ušlechtilé duše, budou s porozuměním a láskou přijaty všemi, kdo lid náš chápou a milují.

DUŠAN JURKOVIČ.

v BRNĚ, v srpnu 1905.

Wer eingehend das geradezu fieberhafte Streben beobachtet, wie sich in die althergebrachten, durch Tradition überlieferten Formen der klassischen Kunst, sowohl des Altertums als auch der Renaissance, neues Leben einhauchen ließe, welches jenem entsprechen würde, das wir selbst durchleben, dem wird gewiß unsere allzusehr ergrübelte Kenntnis des künstlerischen Schaffens und Treibens vergangener und vorvergangener Zeiten als Fluch erscheinen.

Allgemein wird die Klage laut, daß wir durch andauerndes und einseitiges Studium der klassischen Kunst einem stumpfen Eklektizismus verfallen sind, mit welchem wohl Formkombinationen geschaffen werden, in dem aber der wahre Lebenskern, aus welchem ein richtiges, kräftiges, künstlerisches Schaffen entspringen soll, verdorrt.

Es ist nicht nötig, in weiter Ferne Beispiele zu suchen; halten wir in unserer nächsten Nähe Umschau; wie unorganisch, seicht und oberflächlich steht alles vor uns. Der Grund hierfür muß wohl darin gesucht werden, daß jene Basis untergraben wurde, auf welche die gesunde und wahre Kunst sich stützt.

Es ist dies für uns geradezu ein Memento, um achtzugeben, daß die wahren Grundzüge unserer heimischen Kunst, welche zu erreichen unser Streben ist, nicht verloren gehen, bevor der Zahn der Zeit die Überlieferungen unserer heimischen Kultur angreift und wir an Jenes anknüpfen, was uns bisher erhalten wurde.

Ich kenne keinen anderen Ausgangspunkt, falls unsere heimische Kunst durch einen organischen Ausfluß nationaler Eigenart, nationaler, selbständiger Schaffungskraft zum Ausdruck kommen soll, als dort zu beginnen, wo unser Volk diesbezüglich bereits tätig war, in der unterbrochenen Entwicklung seiner Kunst fortzufahren.

Darum habe ich mich zur sukzessiven Publikation dieses vorliegenden Werkes entschlossen, welches ich als notwendiges Ergebnis meines langjährigen Studiums volkstümlicher Baukunst und der mit derselben engverknüpften heimischen Hauskunst einerseits und unserer heutigen Architektur anderseits vorlege.

Ich will hierdurch nicht nur das kulturhistorische und ethnographische Moment dokumentieren, sondern hauptsächlich auf die künstlerische Begabung und das Schaffen unseres Volkes hinweisen, in der Voraussicht, daß hierdurch ein schätzenswertes und reichliches Material für unsere bildende Tätigkeit geboten wird.

Ich werde vorläufig lose Blätter publizieren ohne Textbeilage und ohne irgend eine systematische Reihenfolge einzuhalten, um eine jede Folge möglichst interessant und vielseitig zu gestalten.

Eine einheitliche und systematische Bearbeitung des ganzen vorliegenden Materiales behalte ich mir bis zum Schlusse der Herausgabe vor, damit ich mich auf bereits Vorgelegtes und Bekanntes berufen kann. Ich will hierbei alle Einzelheiten hervorheben, darauf hinweisen, wie sich das künstlerische Schaffen typisch im Lande verteilt, und mich über die Ansichten, Ideen und Ergebnisse meines Studiums ausführlich aussprechen.

En considérant d'une manière quelque peu approfondie les tendances presque fièvreuses de prêter aux formes traditionnelles de l'art classique — de l'antiquité et de la renaissance — un peu de la vie dont nous vivons aujourd'hui, on trouvera que notre connaissance trop profonde et minutieuse de la vie ancienne et de ses manifestations artistiques est devenue pour nous presque une malédiction.

La plainte est aujourd'hui générale, que par l'étude continuelle, mais partielle, des arts classiques, nous nous sommes égarés dans un éclecticisme inanimé, qui ne fait que combiner, laissant cependant échapper le vrai principe vital, qui est la source unique de l'art.

Les exemples en sont bien proches; voyons autour de nous, comme tout est inorganique, plat, superficiel. C'est qu'il y manque ce qui fait la base de l'art sain et fort. C'est en évitant ce principe, appui essentiel de tout art sain et fort, que nous commettons la faute.

L'état actuel doit nous servir d'avertissement pour ne pas perdre de vue la substance originaire de notre art, si jamais nous devons l'atteindre, et pour nous lier du moins aux débris qui nous restent, avant que le temps n'efface les derniers témoins de notre culture encore conservés.

Le remède unique pour rendre notre art original, et pour lui donner notre caractère national tout spécial, c'est de le baser sur ce que notre peuple à déjà créé pour continuer ensuite dans son développement jadis interrompu.

C'est pourquoi je me suis décidé à la publication regulière de l'œuvre présente, qui est le résultat d'études spéciales de l'architecture populaire et de l'art domestique si proches l'un à l'autre ainsi que de l'architecture moderne. Je veux par là non seulement créer un document de culture historique et ethnographique, mais surtout démontrer le fond artistique de l'âme de mon peuple, et dévoiler la source où nous devrions puiser l'impulsion de notre force créatrice.

Je publie pour le moment des feuilles sans grandes explications et sans arrangement systématique cherchant à m'exprimer dans le texte d'une façon aussi générale qu'intéressante. Je réserve le résumé de toute la matière pour la fin, pour pouvoir soutenir chaque parole par un fait déjà connu.

C'est dans ce résumé que je compte analyser tous les détails pour en créer les types artistiques de chaque contrée.

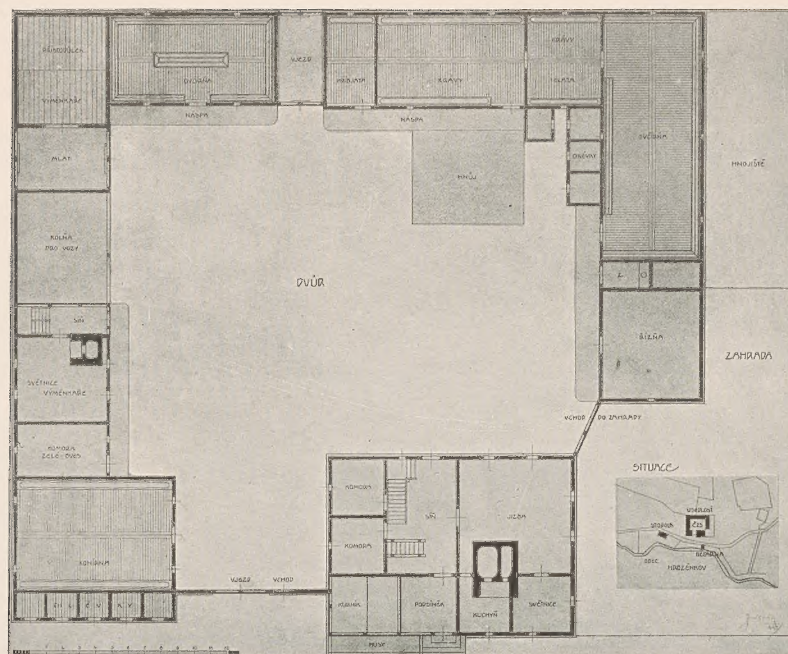
C'est alors aussi que j'ai l'intention de publier mes idées et mes opinions obtenues au courant de mes études.

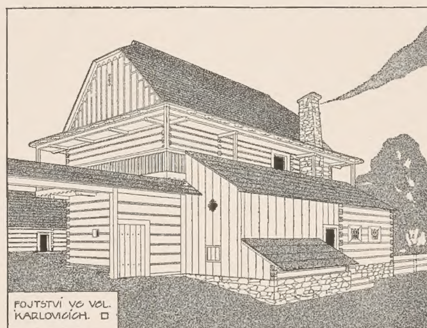
ERBRICHTEI IN GR. KARLOVIC. MAIRIE HÉRÉDITAIRE À VEL. KARLOVICE.

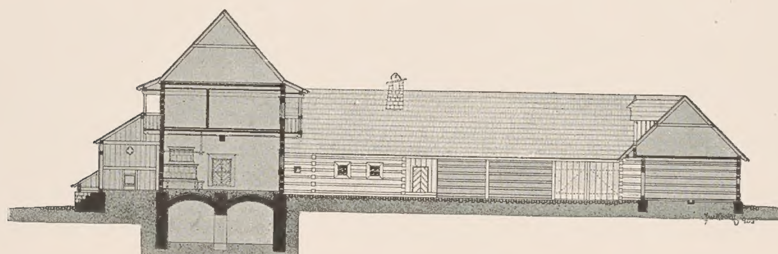
FOJTSTVÍ VE VEL. KARLOVICÍCH.

Verlag von Anton Schroll & Co. in Wien.

ERBRICHTEI IN GR.-KARLOVIC. — MAIRIE HÉRÉDITAIRE À VEL. KARLOVICE.

FOJTSTVÍ VE VEL. KARLOVICÍCH.

Verlag von Anton Schroll & Co. in Wien.

BAUERNHAUS IN ČIČMANY. CHAUMIÈRE À ČIČMANY.

CHALUPA V ČIČMANECH.

Verlag von Anton Schroll & Co. in Wien.

FRIEDHOF IN ČIČMANY. CIMETIÈRE À ČIČMANY.

HŘBITOV V ČIČMANECH.

Verlag von Anton Schroll & Co. in Wien

BAUERNHAUS UND STUBE IN VELKÁ VES. — CHAUMIÈRE ET CHAMBRE À VELKÁ VES.
CHALUPA A JIZBA VE VELKÉ VSI.

Verlag von Anton Schroll & Co. in Wien.

FOT. ŘED. J. KLVAŇA.

MALOVANÝ DOMEK A ŽUDRA V TVRDONICÍCH A KOSTICÍCH.

BEMALTES HAUS UND TÜRVORBAUTEN IN TVRDONIC UND KOSTIC.

MAISON PEINTE ET AVANT-CORPS À TVRDONICE ET KOSTICE.

Verlag von Anton Schroll & Co. in Wien.

BEMALTER TÜRVORBAU IN TVRDONIC. AVANT-CORPS PEINT À TVRDONICE.

MALOVANÉ ŽUDRO V TVRDONICÍCH.

FOT. ŘED. J. KLVAŇA.

BEMALTER TÜRVORBAU IN TÝNEC. AVANT-CORPS PEINT À TÝNEC.

MALOVANÉ ŽUDRO V TÝNCI.

Verlag von Anton Schroll & Co. in Wien.

BEMALTE KAMINWAND IN ČATAJ. MURAILLE D'UN FOYER PEINT DE ČATAJ.

Z MALOVANÉHO OHNIŠTĚ NA ČATAJI.

Verlag von Anton Schroll & Co. in Wien

SCHÖPFGESCHIRR AUS ČIČMANY UND BRUMOV. BAQUETS DE ČIČMANY ET BRUMOV.

ČRPÁKY Z ČIČMAN A BRUMOVA.

Verlag von Anton Schroll & Co. in Wien.

